

Maturitní okruhy – ZSV

1.	Stát	<ul style="list-style-type: none"> =Základní znaky státu =Mezinárodně-právní subjektivita státu =Základní teorie vzniku státu (náboženská, mocenská, smluvní, patriarchální) =Vnější a vnitřní funkce státu =3 druhy státní moci (legislativa, exekutiva, jurisdikce) =Ústava (rigidní a flexibilní) =Formy vlády (demokratické a nedemokratické formy, základní druhy monarchií a republik) =Státní zřízení (unitární stát, federace, konfederace) =Demokracie (přímá, nepřímá, základní principy demokracie) =Právní stát (základní principy) =Rovnost (rovnost příležitostí, rovnost politická, rovnost před zákonem) =Svoboda (svoboda reálná a formální, svoboda K a svoboda OD) =Spravedlnost (vyrovnávací a rozdělovací)
2.	ČR – moc zákonodárná a výkonná	<ul style="list-style-type: none"> =Parlament ČR (komory, počty poslanců a senátorů, 2 základní volební systémy, volební právo, vznik a zánik mandátů, imunita, kvorum při hlasování) =Zákonodárný proces =Vztah mezi legislativou a ostatními druhy státní moci =Soutěž politických stran (politická strana a členství v ní) =Základní politické spektrum (pravice, levice, střed) =Výkonná moc (proces sestavení nové vlády, složení vlády, odpovědnost vlády vůči ostatním druhům státní moci)
3.	ČR – prezident, samospráva a státní správa, soudní moc	<ul style="list-style-type: none"> =Volba prezidenta ČR (způsob volby, funkční období, možnost ztráty mandátu) =Pravomoci prezidenta =Vztah mezi prezidentem a ostatními druhy státní moci =Udělení milosti, zastavení trestního stíhání a udělení amnestie prezidentem =Státní správa =Samospráva (obce, města – včetně statutárních, kraje a jejich orgány, přímá a přenesená působnost, volební systém a volební právo) Soudní moc (systém soudní moci, zvláštní postavení Ústavního soudu)
4.	Vývoj našeho ústavního a politického systému od roku 1918; lidská práva a jejich uplatňování v ČR	<ul style="list-style-type: none"> =Vznik ČSR a ústava z roku 1918 (vznik prvního parlamentu, recepční norma, měnová odluha) =Ústava z roku 1920 (systém státní moci, územní členění ČR) =Mnichovská dohoda, rozpad ČR, období Protektorátu =Benešovy dekrety =Ústava z roku 1948 (systém státní moci, postavení Slovenska) =Ústava z roku 1960 (změny v postavení Slovenska, vedoucí úloha KSČ, změna názvu státu)

		<p>=Ústavní zákon o čs. federaci z roku 1968 (státní moc ve federaci)</p> <p>=Základní historické dokumenty o lidských právech (Všeobecná deklarace, Listina základních práv a svobod a její vnitřní struktura)</p> <p>=Charta 77 (období normalizace, KBSE, proces s Plastic People, Charta a její první mluvčí)</p> <p>=Ochrana lidských práv v ČR (soudy, Veřejný ochránce práv)</p> <p>=Mezinárodní ochrana lidských práv</p>
5.	Česká republika v mezinárodních vztazích	<p>=Naše postavení před rokem 1989 (členství v Sovětském bloku, RVHP a Varšavské smlouvě)</p> <p>=Historický vývoj evropské integrace (OEEC-OECD, ESUO, Euratom, EHS, ES, EFTA, Maastrichtská smlouva, Smlouva o přidružení, Vstup ČR do EU, Schengenská smlouva, Lisabonská smlouva).</p> <p>=Základní principy EU (Tři pilíře EU)</p> <p>=Základní principy Schengenského prostoru</p> <p>=Eurozóna</p> <p>=Základní orgány EU a jejich pravomoci (Evropský parlament, Evropská rada, Rada EU, Evropská komise, Soudní dvůr EU, Evropská centrální banka, Evropský účetní dvůr, Evropský ombudsman)</p> <p>=Evropská legislativa</p> <p>=Význam členství v EU pro občana ČR</p> <p>=Členství ČR v OSN a NATO</p>
6.	Mezinárodní právo a mezinárodní vztahy	<p>=Charakteristika mezinárodního práva (prameny, vymahatelnost, bilaterální a multilaterální smlouvy, proces jejich tvorby)</p> <p>=Opatření v případě porušení mezinárodního práva (bojkot, sankce, blokáda)</p> <p>=Mezinárodní vztahy (státy a velmoci, ekonomicky vyspělé a rozvojové země, rozpor Sever – Jih, historický rozpor Východ-Západ)</p> <p>=Vývoj mezinárodního systému po druhé světové válce (studená válka, železná opona, Trumanova doktrína, Korejská válka, Vietnamská válka, Karibská krize, Brežněvova doktrína a rok 1968 v naší zemi, Afganistán, Reagan a Gorbačov, rozpad SSSR a Východního bloku)</p> <p>=OSN (jeho předchůdci, historické okolnosti vzniku OSN, cíle OSN)</p> <p>=Hlavní orgány OSN (Generální tajemník, Sekretariát, Valné shromáždění, Rada bezpečnosti, postavení velmocí v RB, Mezinárodní soudní dvůr, jazyky OSN)</p> <p>=Odborné organizace OSN (UNESCO, FAO, UNICEF, WHO, MMF, Ozbrojené síly OSN).</p> <p>=NATO (historické okolnosti vzniku, základní principy, členství ČR)</p> <p>=Hlavní orgány NATO (Generální tajemník, Severoatlantická</p>

		<p>rada, Vojenský výbor NATO)</p> <p>=Partnerství pro mír</p> <p>=Současná strategická doktrína NATO</p>
7.	Základní politické ideologie a etické teorie	<p>=Politická doktrína a politická ideologie (základní rozdíly)</p> <p>=Politické ideologie a jejich dopad do praktické politiky (Liberalismus, Konzervatismus, Křesťanská sociální nauka, Fašismus, Nacismus, Rasismus, Socialismus, Komunismus, Feminismus, Anarchismus, Enviromentalismus)</p> <p>=Jména spojená s danými ideologiemi (představitelé a kritici-příklady z dějin)</p> <p>=Ideologický základ terorismu</p> <p>=Základní pojmy etiky (morálka, mravnost, svědomí, místo etiky v systému filozofických disciplin)</p> <p>=Druhy etiky (deskriptivní, preskriptivní, aplikovaná, autonomní a heteronomní)</p> <p>=Příklady etických teorií (Sokratés, Platón, Aristotelés, epikurejci, stoici, kynici, křesťanská etika, machiavelismus, Spinoza, Leibniz, kategorický imperativ, nadčlověk, existencialismus a.j.).</p>
8.	Základní pojmy práva	<p>=Právní řád (zákonné a podzákonné normy, mezinárodní normy)</p> <p>=Zákonnost a právní vědomí</p> <p>=Právní norma a morální norma</p> <p>=Struktura právní normy (hypotéza, dispozice, sankce)</p> <p>=Právní normy zavazující (přikazující a zakazující) a opravňující</p> <p>=Normy kogentní a dispozitivní</p> <p>=Publikace právních předpisů (Sbírka zákonů, novelizace, derogační klauzule)</p> <p>=Platnost a účinnost</p> <p>=Působnost (osobní, časová, místní, věcná)</p> <p>=Právní a neprávní vztahy</p> <p>=Právní skutečnosti (objektivní události, právní jednání)</p> <p>=Právní jednání (podle počtu stran, výslovně, konkludentní čin, opomenutí, nečinnost)</p> <p>=Prekluze a promlčení</p> <p>=Individuální právní akty a jejich požadovaná struktura</p> <p>=Systém práva</p> <p>=Právo veřejné a soukromé</p> <p>=Notáři a advokáti</p>
9.	Hlavní principy občanského práva	<p>=Prameny a zásady</p> <p>=Fyzické osoby (zletilost, svéprávnost, opatrovníci, zákonní zástupci, ochrana osobnosti, ochrana soukromí, integrita)</p> <p>=Právnícké osoby (ustavení právnícké osoby, zápis do veřejného rejstříku)</p> <p>=Právnícké osoby veřejného a soukromého práva</p> <p>=Jednání za právnícké osoby</p>

		<ul style="list-style-type: none"> =Zrušení právnické osoby (s likvidací, bez likvidace) =Korporace, fundace a ústavy =Obchodní korporace (obchodní společnosti a družstva) =Obchodní korporace (založení, vklad, orgány, zrušení a zánik) =Konsorcium a holding =Veřejná obchodní společnost =Komanditní společnost =Společnost s ručením omezeným =Akciová společnost =Družstvo
10	Rodinné a živnostenské právo	<ul style="list-style-type: none"> =Vznik manželství (úřední postup, občanský a církevní sňatek, překážky bránící uzavření manželství, neplatné a zdánlivé manželství) =Vztahy mezi manželi =Rodina a příbuzenství (přímá a pobočná linie) =Příspěvky na domácnost =Majetkové vztahy mezi manželi =Bydlení manželů =Zánik manželství =Vztahy mezi rodiči a dětmi (rodičovská zodpovědnost, povinnosti dítěte) =Náhradní rodinná péče (osvojení, poručenství, pěstounská péče) =Sociálně právní ochrana dětí a zásahy soudu =Vyživovací povinnost =Živnost (základní charakteristika) =Předměty živností (obchodní, výrobní, služby) =Ohlašovací živnosti (řemeslné, vázané, volné) =Koncesované živnosti =Všeobecné a zvláštní podmínky =Živnostenská provozovna
11.	Občanské právo – absolutní majetková práva	<ul style="list-style-type: none"> =Právní pojetí věci, majetek =Věc (hmotná a nehmotná, movitá a nemovitá, spotřebitelná a opotřebitelná, zastupitelná a nezastupitelná, dělitelná a nedělitelná, věc hlavní a její součást) =Věcná práva k věcem vlastním (držba, vlastnictví, spoluvlastnictví, autorské právo, průmyslové vlastnictví) =Věcná práva k věcem cizím (právo stavby, věcné břemeno, zástavní právo, zadržovací právo) =Dědictví (zůstavitel a dědic) =Dědictví ze závěti =Dědická smlouva =Dědictví ze zákona (dědické třídy) =Potomci, vydědění, odmítnutí dědictví, odúmrtí
12.	Občanské právo – relativní majetková práva	<ul style="list-style-type: none"> =Obsah závazků (dát, vykonat, strpět, nekonat) =Vznik závazků (smlouva, jiné právní jednání, jiné právní

		<p>skutečnosti)</p> <p>=Odpovědnost za vady (faktické a právní vady)</p> <p>=Změny závazků</p> <p>=Zajištění závazků</p> <p>=Zánik závazků</p> <p>=Závazky z právních jednání (darování, koupě, spotřebitelská práva, směna, nájem, nájem bytu, pacht, dílo, licence, výprosa, výpůjčka, zápůjčka, úvěr)</p> <p>=Závazky ze smluv (příkazní smlouva, komisionářská smlouva, zprostředkovatelská smlouva, pojistná smlouva)</p> <p>=Závazky z protiprávních jednání (nemajetková újma, obecná a zvláštní odpovědnost za škodu, náhrada škody, bezdůvodné obohacení, nekalá soutěž)</p>
13.	Pracovní právo	<p>=Prameny pracovního práva</p> <p>=Právo na zaměstnání, rekvalifikace, podpora v nezaměstnanosti</p> <p>=Individuální a kolektivní pracovní právo</p> <p>=Pracovní poměr (pracovní doba, délka trvání)</p> <p>=Vznik pracovního poměru (smlouvou, jmenováním)</p> <p>=Pracovní smlouva (základní náležitosti, zkušební doba)</p> <p>=Změny pracovního poměru</p> <p>=Skončení pracovního poměru</p> <p>=Pracovní posudky, potvrzení, odstupné</p> <p>=Práce mimo pracovní poměr (dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti)</p> <p>=Pracovní řád, povinnosti zaměstnanců</p> <p>=Pracovní doba</p> <p>=Dovolená na zotavenou</p> <p>=Náhrada mzdy při překážkách v práci</p> <p>=Pracovní podmínky žen a mladistvých</p> <p>=Odpovědnost zaměstnance za škodu</p> <p>=Odpovědnost zaměstnavatele za škodu</p>
14.	Trestní právo	<p>=Prameny trestního práva (hmotné, procesní, správní)</p> <p>=Trestný čin (přečin, zločin, dokonáný, pokus, příprava)</p> <p>=Pachatel, spolupachatel, organizátor, návodce, pomocník</p> <p>=Skutková podstata a skutkový děj</p> <p>=Vina (úmysl a nedbalost)</p> <p>=Okolnosti vylučující trestnost</p> <p>=Tresty a ochranná opatření</p> <p>=Trestní odpovědnost mladistvých</p> <p>=Druhy trestných činů podle skutkových podstat</p> <p>=Trestní odpovědnost právnických osob</p> <p>=Orgány činné v trestním řízení</p> <p>=Hlavní zásady trestního práva procesního</p> <p>=Průběh trestního řízení</p>
15.	Základní pojmy mikroekonomie	<p>=Ekonomie a ekonomika</p> <p>=Ekonomický systém</p> <p>=Výroba jako reprodukce (fáze reprodukčního procesu)</p>

		<p>=Základní výrobní faktory (práce, kapitál, přírodní faktory)</p> <p>=Sféry ekonomického působení</p> <p>=Peníze (vznik a podstata, funkce peněz, konvertibilita, revalvace, devalvace, valuty, devizy, inflace, deflace)</p> <p>=Trh (individuální, dílčí a agregátní poptávka a nabídka)</p> <p>=Faktory ovlivňující nabídku a poptávku</p> <p>=Konkurence a monopoly (druhy konkurence a různé situace na trhu, druhy monopolů, protimonopolní politika státu)</p> <p>=Selhání trhu (monopoly, veřejné statky, externality, šedá a černá ekonomika)</p> <p>=Neziskový sektor</p> <p>=Základní ekonomické subjekty</p> <p>=Bankovní systém a pojišťovny</p>
16.	Základní pojmy makroekonomie	<p>=HDP a HNP</p> <p>=Bilance zahraničního obchodu (obchodní a platební)</p> <p>=Hospodářský cyklus a jeho dopady</p> <p>=Řešení hospodářské krize (keynesiánské a monetaristické)</p> <p>=Inflace (její dopady, formy inflace podle míry znehodnocení peněz, inflace tažená nabídkou a poptávkou)</p> <p>=Nezaměstnanost (její typy a důsledky)</p> <p>=Státní rozpočet a daňová soustava</p> <p>=Změny v české ekonomice po roce 1989</p>
17.	Peněžní a kapitálový trh; mezinárodní obchod a mezinárodní ekonomická integrace	<p>=Peněžní trh (směnka, depozitní certifikát)</p> <p>=Kapitálový trh (dluhopis, akcie, podílový list, hypotéční zástavní list)</p> <p>=Akciové (druhy akcií, kontrolní balík)</p> <p>=Burza cenných papírů (orgány, členové, charakteristika, burzovní zprostředkovatelé, burzovní indexy)</p> <p>=Mezinárodní obchod (monopol přírodních a klimatických podmínek, absolutní a relativní výhoda, protekcionismus a volný obchod)</p> <p>=Mezinárodní clearing</p> <p>=Mezinárodní měnový fond</p> <p>=Světová banka</p> <p>=EU (ekonomická kritéria vstupu, rozpočet EU)</p> <p>=NAFTA, CEFTA, EFTA, OECD, G8, OPEC, BRICS</p>
18.	Základní pojmy psychologie	<p>=Vznik psychologie v 19. století</p> <p>=Významné psychologické směry (reflexologie, hlubinná psychologie, asocianismus, behaviorismus, transpersonální psychologie)</p> <p>=Systém psychologických disciplin</p> <p>=Základní metody psychologie</p> <p>=Prožívání a chování</p> <p>=Psychické procesy (vnímání, poznávání, učení, rozhodování, paměť)</p> <p>=Psychické stavy (pozornost, emoce, stres a jeho fáze, frustrace, deprivace)</p>
19.	Psychologie osobnosti	=Definice osobnosti

		<p>=Rysy osobnosti – velká pětka (extraverze, přívětivost, svědomitost, emocionální stabilita, intelekt, kultura a otevřenost ke zkušenosti)</p> <p>=Psychické vlastnosti-dispozice osobnosti (temperament, schopnosti, charakter, motivy a postoje, volní vlastnosti)</p> <p>=Inteligence a její typy</p> <p>=Emoční inteligence</p> <p>=Typologie osobnosti</p> <p>=Neuróza, psychopatie, psychóza</p> <p>=Vývojové poruchy učení</p> <p>=Poruchy příjmu potravy</p>
20.	Vývojová a sociální psychologie	<p>=Vývojová stadia osobnosti a jejich charakteristiky</p> <p>=Socializace, desocializace, resocializace</p> <p>=Metody sociálního učení</p> <p>=Sociální interakce, percepce a komunikace</p> <p>=Chyby v procesu sociálního poznávání druhých</p> <p>=Verbální komunikace</p> <p>=Chyby ve verbální komunikaci</p> <p>=Neverbální komunikace</p> <p>=Chyby v neverbální komunikaci</p> <p>=Sociální role, pozice a status</p> <p>=Sociální konflikty a způsoby jejich řešení(realistické a nerealistické, vnitřní a vnější, intrapersonální a interpersonální, intraskupinové a interskupinové)</p>
21.	Základní pojmy sociologie	<p>=Vznik sociologie v 19. století</p> <p>=Česká sociologie (Masaryk, Beneš, osud sociologie v 50. letech, Bělohradský, Keller)</p> <p>=Systém sociologických disciplín</p> <p>=Interakce a situace (interakce, komunikace, sociální role, rituál)</p> <p>=Lokální seskupení a útvary (komunita a její typy, davové chování a typy davu, publikum)</p> <p>=Skupiny (základní znaky, klasifikace skupin, skupinový konformismus, realistický a nerealistický konflikt)</p> <p>=Rodina a její funkce (vliv systému společenské kontroly)</p> <p>=Instituce a organizace (základní rozdíly, byrokratické a demokratické tendence)</p> <p>=Kultura (základní složky, kultura a příroda, materiální a duchovní kultura, masová kultura, globální kultura, subkultura)</p> <p>=Práce (psychologický sociální a biologický rozměr)</p> <p>=Práce (dělba práce, podnik jako sociální systém, public relations, firemní kultura, sociální klima, styly řízení, tripartita, nezaměstnanost)</p>
22.	Sociologie a sociální filozofie	<p>=Normální a patologické (kvantitativní a kvalitativní vymezení normality, odchylka od normy asociální patologie, deviantní chování, anomie, pozitivní deviace, vzpoura proti systému, sociální kontrola)</p>

		<p>=Společenský vývoj (sociální změna, evoluční a skokový vývoj, progres a regres, stagnace, revoluce a kontrarevoluce, ireverzibilita vývoje)</p> <p>=Sociální struktura – nerovnost, moc, autorita (rovnost, nerovnost, spravedlnost, sociální role, pozice a status, sociální distance, uzavřená a otevřená společnost, mobilita a její formy, sociální kapitál, legitimní a nelegitimní autorita)</p> <p>=Sociální struktura – třídy a vrstvy (třída o sobě a pro sebe, Weberova stratifikace, stav, kasta, elita, sociální hnutí)</p> <p>=Sociální filozofie (Platón, Aristotelés, Augustin, Tomáš Akvinský, Machiavelli, Hus, Chelčický, Komenský, Hobbes, Bacon, Locke, Rousseau, utopický socialismus, Marx, Masaryk)</p>
23.	Základní pojmy filozofie	<p>=Vznik (filozofie a mýtus)</p> <p>=Metoda</p> <p>=Místo v systému věd</p> <p>=Vztah mezi filozofií a vědou</p> <p>=Systém filozofických disciplín</p> <p>=Základní ontologická otázka (materialismus, idealismus, dualismus)</p> <p>=Základní pojmy ontologie (dialektika, kauzalita, kategorie, substance a akcident, nutnost a nahodilost)</p> <p>=Základní gnoseologická otázka (gnoseologický optimismus, skepticismus, agnosticismus, racionalismus, empirismus, senzualismus)</p> <p>=Základní pojmy gnoseologie (počitek, vjem, představa, pojem, soud, úsudek, analýza, syntéza, indukce, dedukce, abstrakce, konkretizace)</p>
24.	Předsokratovské filozofické školy; Sofistika a Sokratés	<p>=Milétané</p> <p>=Pythagorejci</p> <p>=Eleaté</p> <p>=Herákleitos</p> <p>=Mladší fyzici</p> <p>=Atomisté</p> <p>=Sofisté</p> <p>=Sokratés</p>
25.	Platón, Aristotelés a jejich následovníci; Filozofické školy pozdní antiky	<p>=Platón</p> <p>=Aristotelés</p> <p>=Kynici</p> <p>=Stoici</p> <p>=Epikurejci</p> <p>=Eklektici</p> <p>=Novoplatonici</p>
26.	Křesťanství a filozofie ve středověku a renesanci	<p>=Vznik křesťanství (zdroje, Bible, Ježíš, dogmata, patristika, Svätý Augustin, další vývoj křesťanství po schizmatu a po reformaci)</p> <p>=Středověká scholastika</p> <p>=Spor o univerzália</p>

		=Učení o dvojí pravdě =Tomáš Akvinský =Hus a Chelčický =Charakteristika renesančního myšlení =Bruno, Kusánský, Bacon
27.	Proměny filozofie mezi barokem a osvícenstvím	=Barokní filozofie (Descartes – ontologie a gnoseologie, Spinoza – ontologie, Leibniz – ontologie) =Anglické osvícenství (Locke – gnoseologie, Berkeley-gnoseologie, Hume –gnoseologie) =Francouzské osvícenství (Montesquieu, Voltaire) =Francouzský materialismus =Komenský
28.	Německá filozofie od Kanta po Marxe	=Kant =Fichte =Hegel =Schelling =Marx
29.	Filozofické směry 19. a 20. století	=Pozitivismus a novopozitivismus =Voluntarismus a iracionalismus =Pragmatismus =Existencialismus =Fenomenologie =Patočka, Masaryk, Klíma
30.	Světová náboženství a myšlenkové směry	=Islám =Judaismus =Budhismus =Hinduismus =Postmodernismus =Strukturalismus